

AZ OTP Bank Nyrt. CAMELS-elemzése

3. rész

Bevezető: A dolgozat témája a legnagyobb magyar kereskedelmi bank, az OTP Bank elemzése a 2019 és 2021 közötti időszakban, egy olyan értékelő és elemző rendszerrel, amely kifejezetten pénzüintézetek minősítésére szolgál. A dolgozat bemutatja a bankok elemzésére használt minősítési rendszer elméleti hátterét. Emellett ismertetjük az OTP Bank külső makrogazdasági tényezőit, majd elvégezzük az intézmény belső vizsgálatát. Végül az OTP Bank részletes CAMELS-elemzése következik. A célunk, hogy a minősítési rendszer segítségével értékeljük az OTP Bank működésének eredményeit, és a kapott eredmények alapján következtetéseket vonjunk le.

Kulcsszavak: Bankrendszer, minősítési rendszer, CAMELS, elemzés.

Abstract: The topic of this thesis is the analysis of the largest Hungarian commercial bank in the period between 2019 and 2021, with an evaluation and analysis system specifically designed to qualify financial institutions. The thesis presents the theoretical background of the rating system used to analyse banks. In addition, we will present the external macroeconomic factors of OTP Bank, followed by an internal examination of the institution. Finally, there is a detailed CAMELS analysis of OTP Bank. Our aim was to evaluate the results of OTP's operations using the rating system and draw conclusions depending on the results obtained.

Keywords: Banking system, rating system, CAMELS, analysis.

* Dunaújvárosi Egyetem,
Gazdálkodási és menedzsment
alapszak Vállalkozásmenedzsment
specializáció, hallgató
Email: reveszbence2000@gmail.
com

* Dunaújvárosi Egyetem, Tár-
sadalomtudományi Intézet
Gazdálkodástudományi Tanszék,
mesteroktató
Email: famy@uniduna.hu

[39] https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/210416_Eves_jelentes_032.pdf

[40] PORTFOLIO:
*Nagyon nem mindegy
hogy számolnak most
a bankok.*
<[https://www.
portfolio.hu/
bank/20201104/
nagyon-nem-mind-
egy-hogy-szamol-
nak-most-a-ban-
kok-455454](https://www.portfolio.hu/bank/20201104/nagyon-nem-mind-egy-hogy-szamolnak-most-a-ban-
kok-455454)>
[2023. 05. 01.]

ESZKÖZMINŐSÉG

Az eszközminőség vizsgálata során megbizonyosodhatunk a bank biztonságos működéséről, a hitelportfóliójának minőségéről, és a fizetőképességi erejéről. A következő táblázatban az OTP Bank hitelportfóliójának megoszlását mutatjuk.

8. táblázat. Az OTP Bank hitelportfóliójának megoszlása 2019 és 2021 között

OTP Bank						
Megnevezés	2019		2020		2021	
	millió Ft	%	millió Ft	%	millió Ft	%
Stage 1	3550841	88,6	3606490	75,5	4327232	76,11
Stage 2	163954	4,1	833163	17,44	966727	17
Stage 3	168618	4,2	192321	4,03	255288	4,5
90 napon túl késedelmes hitelek	123895	3,1	144816	3,03	136003	2,39
Összesen	4007308	100	4776790	100	5685250	100

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. Éves jelentés 2019–2021 alapján [39]

A bankok 2018 januárjától használják az IFRS 9-rendszert, a hitelportfólió változásának és értékvesztések nyomon követésére. Ezért a szakirodalmi áttekintő részben leírt eszközminőségi képletekkel nem tudtunk számolni, ugyanis teljesen átalakították az Európai hitelportfólió-elemzés felépítését és különböző „kosarakat” alakítottak ki. A Stage 1-be azok a hitelek tartoznak, amelyek esetében nem következett be jelentős kockázatonövekedés. A Stage 2-be a várható hitelkockázat megnövekedett, azonban még értékvesztés nem tapasztalható. A Stage 3-ba tartozó hitelek kockázata megnőtt és elkezdődött az értékvesztés. [40]

Az OTP Bank eszközminőségét vizsgálva megállapítható, hogy évről-évre növekedett a hitelállománya, azonban megoszlása a stage-k között korántsem volt azonos. 2019-ben a Stage 1 nevezetű besorolásban volt a bankintézmény hitelállományának 88,6%-a. A további felsorolt csoportokban viszonylag alacsony a megoszlás szintje. Így elmondható az évről, hogy igen erősen és magabiztosan kezelte az OTP a hitelportfólióját.

2020 tavaszán hatalmas változás történt Magyarországon a hitelezésekkel kapcsolatban. A magyar kormány bevezette a koronavírus alatt az egyik legfontosabb intézkedését, a hitelmoratóriumot. Ami azt jelentette, hogy az adósok eldönthették, hogy élnek azzal a lehetőséggel, hogy felfüggesztik a hitelek törlesztője törlesztését, és így csak a kamatokat fizetik a moratórium lejártáig. Viszont így a hitel futamideje meghosszabbodik. Táblázatunkban a moratórium okozta következmények láthatóak. Ugyanis a 2020-as évre 13,1%-kal esett a Stage 1-es hitelek volumene. Ennek okán emelkedett a megnövekedett hitelkockázattal körülírható Stage 2-es csoport aránya, amely elérte 17,44%-os szintet. A Stage 3-as és a 90 napon túli késedelmes hitelek eloszlásában nem történt számottevő változás. 2021-ben az OTP stabilizálta és megakadályozta a hitelportfólió romlását. Sőt a Stage 1-es hitelek arányát kis mértékben még növelni is tudta. Azonban a Stage 3-as mutató kis arányban, de romlani kezdett, így elérte 4,5%-ot. Fontos megjegyezni, hogy a különböző Stage-k között az ügyletek minősége nem csak egyet, de akár több szintet is visszaeshet, ez természetesen igaz fordítva is. Tehát a hitelportfólióban előfordulhat olyan eset, hogy egy ügylet a Stage 1-ből visszaesik a Stage 3-as csoportba, és bekövetkezhet pozitív változás is, amely során az ügylet biztonságosabb minősítést kap.

A következő táblázatban bemutatásra kerül a bankszektor hitelportfóliójának megoszlása.

9. táblázat. Bankszektor hitelportfóliójának megoszlása 2019 és 2021 között
Bankszektori átlag (%)

Bankszektori átlag (%)			
Megnevezés	2019	2020	2021
Stage 1	88,71	81,48	68,12
Stage 2	9,79	16,66	30,38
Stage 3	1	1,54	1,24
90 napon túl késedelmes hitelek	0,5	0,32	0,26
Összesen	100	100	100

Forrás: Saját szerkesztés MNB Aranykönyv 2021 alapján. [41]

[41] <https://statisztika.mnb.hu/publikacios-temak/felugyeleti-statisztikak/aranykonyv/aranykonyv0.>

[42] https://www.otpbank.hu/static/portal/sw/file/2021_4Q_sajto-tajekoztato_final.pdf

A bankszektor nagyobb bankjainál 2019-ben nagyjából hasonló, de mégsem ugyanolyan körülmények írhatók le, mint az OTP Banknál. 2020-ban a hitelmoratórium évében a bankszektorban is bekövetkezett egy átrendeződés a hitelportfólióban. Viszont itt rövid időn belül a legjobb minősítésű hitelek aránya 80% feletti tudott maradni és leginkább a Stage 2-esek száma kezdett növekedni. Azonban a következő évben a számok már nem mondhatók ilyen jónak. Drasztikus csökkenésnek indult a Stage 1-es hitelek száma, ennek okán 70% alá esett az arány. A legnagyobb mértékben a kettes besorolású hiteleknél történt változás, amelyek aránya az előző évhez képest 13,72%-kal emelkedett.

A következő táblázatban látható a Stage hitelek fedezettsége.

10. táblázat. A Stage hitelek fedezettsége 2019 és 2021 között

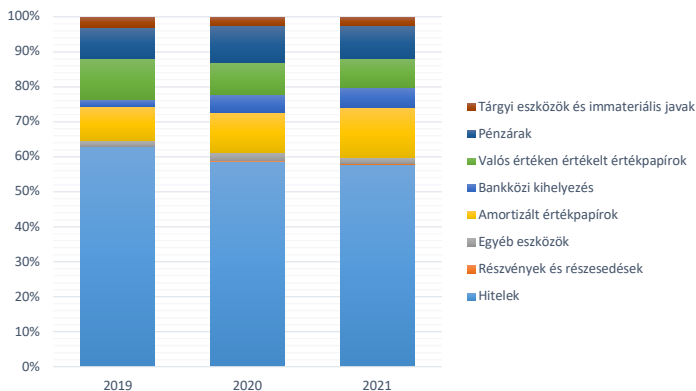
Megnevezés	OTP Bank (%)			Bankszektor átlaga (%)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Stage 1+2	1,6	2,4	2,3	0,42	0,74	0,66
Stage 3	65,2	62,3	60,5	56,9	55	54,6

Forrás: Saját szerkesztés [42]

A hitelportfólió elemzésénél fontos kitérni a fedezettségi szintekre. Ebben az időszakban az OTP a kockázatok csökkentése érdekében meghozta a megfelelő lépéseket. A bankcsoportnál a Stage 1+2-es hitelek fedezettsége minden évben meghaladja a bankszektori átlagot, ami hármas besorolású hiteleknél is megvalósult. Tehát a fedezettséget vizsgálva megállapítható, hogy hazánkban az OTP Bank a legbiztonságosabb a hitelfedezet-nyújtás szempontjából.

Az eszközminőség megítélésének szempontjából fontos megvizsgálni az OTP Bank eszközkészletét is. Ugyanis mindenféle apró változás befolyásolhatja a működés sikerességét. Ez különösen igaz akkor, amikor az ország és a világgazdaság válságos helyzetbe kerül. Mert ekkor a vállalatoknak az extrém körülmények ellenére igyekezniük kell, hogy fenntartsák a sikeres és versenyképes működést.

9. ábra. OTP Bank eszközösszetétele 2019 és 2021 között

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. Éves jelentés 2019–2021 alapján. [43]

Az OTP Bank eszközösszetétele a várakozásnak megfelelően, a vizsgált időszakban igen változónak bizonyult. A bankokra jellemző módon, az eszközök nagy részét a hitelek képezik. A kihelyezett hitelek forintális mennyisége a vizsgált időszakban növekedett, azonban az eszközösszetételben látható, hogy arányaiban 60% alá csökkent már 2020-ban. A csökkenés mértékét véleményünk szerint jelentős mértékben befolyásolta a vírus okozta bizonytalanság, és az azt követő moratórium, és egyéb más szigorítások, amelyek az ügyfelek hitelfelvételének csökkenéséhez vezettek, illetve más terméktípusok igénybevételét vonták maguk után. A 2020-as évtől jelentős mértékben növekedett az amortizált értékpapírok és banki kihelyezések aránya. Ezzel szemben a 2019-es évtől kezdődően, a valós értéken értékelt értékpapírok aránya csökkenni kezdett. Tehát nagy átrendeződések zajlottak le bank értékpapír portfóliójában. 2020-ban a biztonság érdekében, az OTP nagyobb összegű pénzmennyiséget hagyott a pénztárban. Azonban a következő évben a sokkhatás mértékének csökkenése végett már alacsonyabb a pénztári tartalék.

Az eszközminőség vizsgálatának hangsúlyos pontja volt a hitelportfólió elemzése, amelyben teljes mértékben felfedezhető a vírus és az utána következő időszak lenyomata. Elmondható, hogy az egész magyar bankrendszert negatívan érintette ez az időszak. Azonban az adatokból megállapítható, hogy körülményekhez képest az OTP Bank kielégítően kezelte a szituációt.

[43] https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/210416_Eves_jelentes_032.pdf

A bankszektor átlagától sokkal jobb eredményt ért el. Ez mindenképpen arról ad tanúbizonyságot, hogy a bankcsoportban megvan a rálátás, illetve felkészültség a válsághelyzetek kezelésére, és időben megszületnek azok az intézkedések, amelyek jelentős mértékben csökkentik a versenyképességet. Az eszközmi-nőség a vizsgált időszakban 1-es osztályzatot kap.

MENEDZSMENT

Egy bank irányításáért a vezetőség, azaz a bankmenedzsment felelős. Általuk születnek meg azok a dön-tések, amelyek meghatározzák az elkövetkező időszakokat. A működés hatékonyságát a következő muta-tókkal érzékeltetjük.

11. táblázat. Menedzsmenthez kapcsolódó mutatók értéke 2019 és 2021 között

Megnevezés	OTP Bank			Bankszektor átlaga		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Létszámhatékonyság 1 (millió Ft/fő)	371,01	433,38	505,45	595,03	814,7	933,2
Létszámhatékonyság 2 (millió Ft/fő)	671,44	793,35	963,71	834,25	1214,33	1360,21
Létszámhatékonyság 3 (millió Ft/fő)	42,84	44,52	51,99	51,02	46,69	52,95
Költséghatékonyság 1 (%)	37,36	42,18	49,15	42,09	62,4	52,63
Költséghatékonyság 2 (%)	4,8	4,3	4,3	3,57	4,8	4,34

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. és a bankszektor éves jelentései 2019–2021 között. [44]

A létszámhatékonyság 1-mutató vizsgálatakor szembetűnő növekedés tapasztalható a 2019 és 2021 kö-zötti időszakban. Ez a rendkívüli növekedés több tényezőbből tevődik össze. Az árak ebben az időszakban elkezdtek emelkedni, ami megjelent az építőipari termékek árában.

A lakások, illetve házak felújításához, építéséhez több pénzre volt szükség, ami azt eredményezte, hogy az emberek egyre nagyobb hitelfelvételre kényszerültek. Tehát az ügyfélhitelek volumene elkezdett emelkedni, ezzel szemben a bank dolgozói állománya közel azonos maradt. Így 2021 végére a mutató elérte az 505 millió forint/főt, ami 2019-hez képest 36,2%-os bővülés tapasztalható. Ezt láthatjuk a bankszektor más bankjainál is, ahol ez még szembetűnőbbnek bizonyult. Már 2019-ben is majdnem elérte 600 millió/fő-s számot, és 2021 végére már 900 millió/fő felett volt az ügyfélhitelek és banki alkalmazottak arányszáma. A növekedés mértéke 56,8% volt a vizsgált időszakban.

A *létszámhatékonyság* 2 vizsgálatakor az ügyfélbetétek és a banki alkalmazottak arányszámát kell összevetni. Itt azért kapunk nagyobb eredményt, mert a bankok betétállománya jóval magasabb az előző mutatóban használt hitelállománynál. Ebben az időszakban az OTP Banknál betétállomány-növekedés volt tapasztalható. A növekedés mértéke 2019-ről 2021-re 43,5%-os volt. A bankszektornál szintén hasonló tendenciák írhatók le. 2019-ben 45,5%-os növekedés történt meg. A következő évben pedig további 12%-kal növekedett az egy banki alkalmazottra jutó ügyfélbetétek aránya.

A *létszámhatékonyság* 3 mutató vizsgálatánál a bruttó bevételek arányát kell összevetni a banki alkalmazottak létszámával. Mivel minden évben növekedett a bruttó bevétel az OTP Banknál, így közel 10 millió forint/fős növekedés volt tapasztalható a vizsgált évek során. A bankszektor más szereplőinek átlagánál 2020-ban csökkenés történt, viszont már 2021-ben újra 50 millió forint/fő fölé volt a mutatószám.

A *költséghatékonyság* 1 a mérlegfőösszeg és a működési költség hányadosa, melynek vizsgálatánál megállapítható, hogy évről évre növekedett az arányszám, ami leginkább a mérlegfőösszeg dinamikus növekedésének eredménye. A versenytársaknál már nem történt minden évben növekedés. 2019-ről 2020-ra egy 20%-os növekedés látható, viszont 2021-ben 10%-os csökkenés. A gyengébb szereplés abból adódik, hogy 2021-ben nem növekedett arányaiban akkorát a mérlegfőösszeg, mint a működési költségek. A *költséghatékonyság* 2 mutató a bruttó bevételek és a működési költségek arányát mutatja.

Az OTP Bank esetében 2019-től csökkeni kezdett ez az arány, ami azt jelenti, hogy egy egységnyi működési költségre egyre kevesebb bevétel jutott. Tehát a bruttó bevétel csökkeni kezdett, azonban 2021-ben is megmaradt az előző évi szintnél. A bankszektor más részvevőinél pedig hullámzó volt a teljesítmény, kezdetben egy erősebb növekedés majd pedig csökkenés volt tapasztalható, ezzel tulajdonképpen a 2021-es évben az egész bankszektor azonos szinten állt.

A következő táblázatban a fiókhatékonyság és átlagos bérköltség mutatói láthatók.

[45] https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/220413_Eves_jelentes_teljes_pdf.pdf

12. táblázat. Hatékonysági mutatók értéke az OTP Banknál 2019 és 2021 között

Megnevezés	OTP Bank		
	2019	2020	2021
Fiókhatékonyság 1 (millió Ft/fiók)	10362,81	12198,28	14916,64
Fiókhatékonyság 2 (millió Ft/fiók)	18753,9	22330,07	28440,43
Átlagos bérköltség (millió Ft/fő)	6,8	8,02	9

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. Éves jelentés 2019-2021 alapján. [45]

A *fiókhatékonyság 1*-mutató az ügyfélhitelek és fiókok számának arányát jelzi. Az OTP Banknál 2019-ben egy fiókra 10362,81 millió forint értékben történt hitelezés, aminek mértéke 2021-re 43,9%-kal bővült. A *fiókhatékonyság 2* vizsgálatánál az ügyfélbetétek és a fiókok számának arányát vizsgáljuk. A vizsgált 3 év alatt itt 51,6%-os növekedés volt tapasztalható. A nagy növekedések mögött a hitel és betét-állomány dinamikus növekedése állt. Az *átlagosbérköltség*-mutatónál szintén növekedés figyelhető meg, melynek hátterében az évről-évre növekvő személy jellegű ráfordítások állnak. Továbbá érdemes azt is megjegyezni, hogy a vizsgált időszakban létszámcsökkenés volt banknál.

Az OTP Bank menedzsment-alapú megközelítésnél bebizonyosodott, hogy miért is Magyarország piacvezető bankja. Igaz, hogy sok mutatóban a vetélytársak együtt jobb eredményeket értek el, viszont az OTP egyedül is közel azonos eredményeket tudott elérni. A *menedzsment a vizsgált időszakban 1-es osztályzatot kapott*.

JÖVEDELMEZŐSÉG

A jövedelmezőségi mutatók az egyik legfontosabbak, ugyanis minden bank célja profitszerzés és a sikeres működés. A jövedelmezőség vizsgálatát a következő mutatókkal végezzük el.

13. táblázat. Jövedelmezőségi mutatók értéke 2019 és 2021 között

Megnevezés	OTP Bank (%)			Bankszektor átlaga (%)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
ROE	11,7	9,3	11,6	15,26	10,07	15,5
ROA	2,1	1,5	1,6	1,63	1,02	1,39
Kamatmarzs	2,92	2,74	2,85	–	–	–

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. és a bankszektor éves jelentései 2019–2021 között. [46]

A legfontosabb jövedelmezőségi mutató a ROE, amelyet az adózott eredmény és saját tőke arányából kapunk meg, és megmutatja a saját tőkére jutó nyereséghányadot. A vizsgált időszakban az OTP legjobb éve 2019 volt, ezt követte egy 2,4%-os visszaesés, melynek hátterében az adózott eredmény csökkenése állt. 2021-ben újra növekedett a bank adózott eredménye, így a ROE mutató elérte 11,6%-os szintet. A bankszektor a vizsgált évek alatt mindig jobban teljesített, mint az OTP Bank. Viszont itt is ugyanaz a tendencia figyelhető meg, 2020-ban egy kisebb visszaesés, ami teljes mértékben a vírus okozta negatív hatásoknak tudható be.

A ROA-mutató az eszközarányos nyereség mutatója, amely az adózott eredmény és az eszközarány hányadosa. Ebben a mutatóban is összhang van az OTP és a bankszektor között, ugyanis a vizsgált években, egy erőteljesebb csökkenés, majd egy kisebb növekedés volt tapasztalható.

A kamatmarzs a kihelyezett hitelek kamatai és a fizetett betétek utáni kamatok különbözete. Ebben a mutatóban is csökkenés volt megfigyelhető 2020-ra, majd egy kismértékű növekedés 2021-re. A többi vizsgált banknál nem volt feltüntetve kamatmarzs, így nem volt összehasonlítható az OTP Bankkal.

A jövedelmezőségi mutatók vizsgálatánál megállapítható, hogy profitszerzés nagyban megnehezítette a koronavírus és az ezzel járó lezárások. Viszont mindenképpen bizakodásra ad okot, hogy 2021-ben a szektor már tudta növelni az adózott eredményének nagyságát a saját tőkeállománnyal szemben. A jövedelmezőség a vizsgált időszakban 2-es osztályzatot kapott.

[46] https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/220413_Eves_jelentes_teljes_pdf.pdf

[47] https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/200430_Eves_jelentes_087.pdf

LIKVIDITÁS

A bankok likviditásvizsgálata során tulajdonképpen az intézmény fizetőképességét vizsgáljuk meg, amelyeket a következő mutatókkal számszerűsítünk.

14. táblázat. Likviditási mutatók értéke 2019 és 2021 között

Megnevezés	OTP Bank (%)			Bankszektor átlaga (%)		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Likviditás 1	19,1	21,16	17,99	8,64	14,54	22,2
Likviditás 2	34,51	39,45	33,40	23,34	25,67	34
Betétfedezet	55,25	54,62	52,45	73,1	66,67	65,69

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. és a bankszektor éves jelentései 2019–2021 között. [47]

A *likviditási 1*-mutató a készpénz likviditását mutatja meg, amely azonnal rendelkezésre áll, rövid időn belül. Ebből adódóan ez tulajdonképpen egy adott pillanatképet mutat a bank állapotáról. Az OTP Bank likviditásának vizsgálatánál megállapítható, hogy igen erős és jó helyzetben van. Ez a szint biztosítja a bizalmat az ügyfelek felé, és egy esetleges sokkhatás ellensúlyozására is elegendő. Továbbá általános körülmények között biztosított a bank számára a fejlesztés és beruházás lehetősége. A 2019-es évben az OTP 19,1%-os szinttel jócskán lehalagya a többi bankot a *likviditási 1*-mutatóban. A következő években történt egy kisebb növekedés, majd egy csökkenés. A bankszektor átlagát vizsgálva pedig arra lehet következtetni, hogy koronavírus-járvány hatására az intézmények törekedtek arra, hogy csökkentsék a fizetőképтелenség kockázatát. Így viszonylag magasabb likviditásfelesleget halmoztak fel a biztonság érdekében, ami 2021-ben elérte a 22,2%-ot.

A *likviditási 2*-mutató kiszámításakor a számlálóban már nem csak a pénzeszközök, hanem az állampapír-állomány is szerepet kap.

Az OTP Bank *likviditás* 2-vizsgálatánál az állapítható meg, hogy minden évben növekedett pénzeszköz állományának nagysága, ez az állampapír-állománynál sem volt másképp. 2021-ben az elmúlt évekhez képest viszonylag csekély mértékben növekedett az állampapírok száma, így tapasztalható némi visszaesés, ami nem feltétlenül probléma. Ugyanis a 2021-ben bekövetkezett gazdasági helyzetre vonatkozóan a MNB elkezdte növelni a jegybanki alapkamatot, és ebből kifolyólag lehet számítani új, magasabb hozamú állampapírokra. Ez azt eredményezheti, hogy a régebbi állampapírok iránt csökken a kereslet, és az új iránt növekszik. Tehát a régít el kell adnia a banknak, hogy újakat vehessen. Meglátásunk szerint ez egy jó taktikai lépés volt a menedzsment részéről, mert így csökkentik az esélyét a veszteségnek. A bankszektorban viszont ellenkező folyamatok játszódtak le. Megfigyelhető, hogy 2019-től elkezdtek növelni értékpapír-állományukat, és 2021-re a *likviditási* 2-mutató elérte a 34%-ot. Ebben a vonatkozásban megállapítható, hogy két ellentétes folyamat játszódtott le, amelyben végül az bankszektor beérte az OTP számait.

A *betétfedezeti mutató* a hitelek és betétállományok arányát mutatja, amelynek a biztonságos működés érdekében el kell érnie minimum 20%-os szintet. Az OTP Bank betétfedezete a vizsgált időszakban csupán 2,8%-ot csökkent, azonban mindenképpen jó, hogy a hitelek és betétek aránya 50% felett maradt. A bankszektor más szereplőinél is csökkenés volt tapasztalható ebben az időszakban, azonban a csökkenés mértéke sokkal gyorsabb, mint az OTP-nél. A betétfedezet egyes források szerint akkor lenne a legjobb állapotban, ha 100% körüli összeg lenne. Viszont ebben a válságos időszakban a hitelállományokban és betétállományokban rövid időn belül változások következhetnek be. Ezért úgy gondoljuk, hogy az időszakot vizsgálva a körülmények tükrében ez egy kielégítő eredmény, ugyanis a vizsgált bankok jócskán meghaladják az elvárt minimumot.

A likviditás-mutatókat vizsgálva megállapítható, hogy a hazai piacon igen jól menedzselik az intézmények saját likviditásukat. Ezáltal elmondható, hogy bankszektor biztonságosan működik, és megvan az elegendő forrása arra, hogy bővítse szolgáltatását, és egy esetleges nagyobb sokkhelyzetet átvészeljen. Ugyanis megvan a megfelelő készpénzállományuk, az állampapírok kezelése kielégítő, illetve a hitel és betétállomány jó állapotban van.

Tehát meglátásunk szerint felkészültek a 2021-es év utáni időszakra, amikor a válsághelyzet még inkább állandósulhat, és egyre nehezebb helyzetbe kerülhet az ágazat. *A likviditás a vizsgált időszakban 1-es osztályzatot kapott.*

[48] https://www.otp-bank.hu/static/portal/sw/file/210416_Eves_jelentes_032.pdf

PIACI KOCKÁZATOKKAL SZEMBENI ÉRZÉKENYSÉG

A piaci kockázatokkal szembeni érzékenység a bankok kockázatvállalását mutatja.

15. táblázat. Kockázati mutatók alakulása 2019 és 2021 között (%)

Megnevezés	OTP Bank			Bankszektor átlaga		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Árfolyamkockázat	129,27	96,03	76,52	121,43	89,3	71,5
Árkockázat	0,21	0,45	0,47	0,35	0,52	0,61

Forrás: Saját számítás az OTP Bank Nyrt. és a bankszektor éves jelentései 2019–2021 között. [48]

Az *árfolyamkockázati*-mutató a devizahitelek és devizabetétek arányát mutatja meg. Az OTP Bank esetében árfolyamkockázat-csökkenés tapasztalható. 2019-ben még 129,27% volt a mutató, majd ez szépen lassan csökkenésnek indult, amelynek háttérében a forintalapú hitelek és betétek száma kezdett nagyobb mértékben növekedni, mint egyéb más devizáké.

A vizsgált időszakban az arányszám elérte 52,75%-os csökkenést. Aminek okán a hazai működés még kiszámíthatóbbá vált. A bankszektor árfolyamkockázatát a vizsgált években alacsonyabb szinten tudta tartani, mint az OTP Bank. Azonban ez a különbség nem számottevő, és ugyanazok a tendenciák írhatók le a szektoron belül, miszerint az árfolyamkockázati kitettségüket csökkenteni tudták.

Az *árkockázat* vizsgálatánál a részesedés és a részvénybefektetés összege aránylik a mérlegfőösszeghez. Annak érdekében, hogy a bank biztonságosan működjön, és ne vállaljon nagy kockázatot az ügyfelei kárára az OTP és a bankszektor is alacsonyan tarja a befektetési portfólióját. A kockázati mutatót vizsgálva úgy gondolhatjuk, hogy a bankszektor jó irányba haladt, ugyanis portfóliójukban elkezdtek csökkenteni a deviza alapú hitelek és betétek arányát. Az előző válságból kiindulva, ez egy jó döntés lehet, hogy nagyobb mértékben a hazai fizetőeszközre kell figyelni. Véleményünk szerint ebben a mutatóban további devizaarány-csökkentésre lesz szükség annak érdekében, hogy elkerüljenek egy olyan helyzetet, amely nagy veszteségeket hozhat.

A piaci kockázatokkal szembeni érzékenység a vizsgált időszakban 2-es értékelést kapott.

A VIZSGÁLT EREDMÉNYEK ÖSSZESÍTÉSE

A dolgozat kiemelt célja volt, hogy megvizsgáljuk az OTP Bank működési hatékonyságát és gazdasági teljesítményét a 2019–2021-es időszakban. Ehhez a CAMELS-elemzés módszerét alkalmaztuk. A következő táblázatban összesítve bemutatjuk a vizsgálat során keletkezett eredményeket.

16. táblázat. A CAMELS elemzés végeredménye

	Tényezők	Súly (%)	Osztályzat	Súlyozott érték
C	Tőke megfelelés	20	1	0,20
A	Eszközminőség	15	1	0,15
M	Menedzsment	20	1	0,20
E	Jövedelmezőség	15	2	0,30
L	Likviditás	20	1	0,20
S	Érzékenység	10	2	0,20
		100		1,25

Forrás: Saját számítás.

Az eredményeket vizsgálva megállapítható, hogy az OTP Bank működése kiegyensúlyozott. A tőke-megfelelési szint messze meghaladja az előírásokat. Az eszközminőség a nehéz helyzetek ellenére, továbbra is kielégítőnek bizonyult. A bankcsoport megbízható menedzsmenttel rendelkezik, amely minden lehetséges veszélyt időben azonosít. A jövedelmezőképességben előfordulnak kisebb hibák, amelyek módosításra szorulnak. A likviditást vizsgálva megállapítható, hogy a bank ellenálló a pénzügyi és külső gazdasági zavarokkal szemben.

A piaci érzékenység vizsgálatánál felfedezhető némi gyengeség, de véleményünk szerint, ebben közre-játszanak a nehéz gazdasági körülmények.

Összegzés

A dolgozatukban az OTP Bank működési hatékonyságát és gazdasági teljesítményét vizsgáltuk a 2019–2021-es időszakban. A szakirodalmi részben bemutatásra került a magyar bankrendszer történeti kialakulása, jelenlegi helyzete, a válsághelyzetben való működésének jellemzői, valamint a bankok elemzésére szolgáló minősítési rendszer elméleti háttere. A probléma jobb megértése érdekében kitekintést tettünk, amely során a szélesebb gazdasági környezet bemutatását végeztük el, kiemelve azokat a gazdasági-társadalmi folyamatokat, amelyben a bank és leányvállalatai működését meghatározzák. Az OTP Bank külső makrogazdasági tényezőinek áttekintését a bank belső viszonyainak vizsgálata követte, végül pedig a bank CAMELS-elemzése. Célunk volt, hogy a minősítési rendszer segítségével értékeljük az OTP működéséből adódó eredményeket, és következtetéseket vonjunk le a kapott eredmények függvényében. A feltételezésünk az volt, hogy az OTP Bank egy olyan erős intézmény, amely a nehezebb gazdasági körülmények közepette is képes megőrizni piacvezető pozícióját, és amely a CAMELS-elemzés alapján nem kap kettes értékeléstől rosszabb eredményt.

A vizsgált mutatók alapján megállapítható, hogy az OTP egy igen tőkeerős bank, amely maximálisan eleget tesz az előírásoknak. A válságkezelő képessége kiemelkedő, így kedvezőtlen gazdasági környezetben is kiegyensúlyozottan végezheti tevékenységét. Az eszközminőség is megfelelőnek mondható.

A koronavírus okozta helyzet ugyan rontotta portfólióját, viszont 2021-ben már javuló tendencia látszódott. A menedzsmenti képességek abszolút a helyén vannak. Nem hiába képesek sikeresen működtetni szerteágazó leányvállalati rendszerüket. A jövedelmezőségi képességet vizsgálva megállapítható, hogy az utóbbi évekhez képest rosszabbul szerepelt, ezért ez a mutató javításra szorul. A likviditással kapcsolatban, az OTP minden várakozásnak eleget tesz. A sokkhatás elkerülése érdekében elegendő forrás áll rendelkezésre. Ami a piaci kockázatokat illeti, a devizakitettség az elmúlt évek csökkenése ellenére még mindig jelentős mértékű. Ez a továbbiakban problémákat eredményezhet a csoport működésében, ha nem hozza meg a megfelelő intézkedéseket a devizaállomány csökkentésére. Az OTP Bank sikeres működését meghatározza a vezetőség, amely igen jól irányítja az intézményt. A piaci részesedésük Magyarországon a legnagyobb, és számos más külföldi országban is tevékenykedik, ahol dinamikus növekedés látható. Fontos számára az innováció, amely biztosítja a modern bankolás lehetőségét és amely elősegíti a hatékony működést és fejlődést. A vizsgáltak igazolták a hipotézist, hiszen az OTP az átfogó CAMELS-elemzés során nem kapott kettesnél rosszabb osztályzatot. Megállapítható tehát, hogy a bank biztonságosan működik, és nem igényel külső felügyeleti beavatkozást.